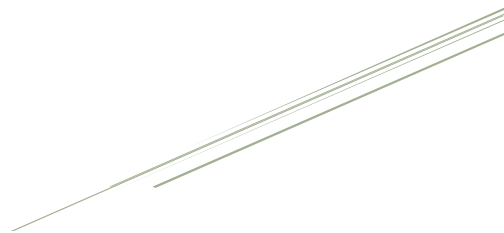

**TALLINNA
VAIMSE TERVISE
KESKUS**

TEGEVUSARUANNE

2022

Tallinna Vaimse Tervise Keskus
Mustamäe tee 16
10617 Tallinn
tel 627 6640
tallinn@vaimnetervis.ee
www.vaimnetervis.ee

SISUKORD

1. TUTVUSTUS	3
2. PEAMISED TEGEVUSED	4
Rahastus- ja finantstulemused	4
Arendustegevused ja projektid	6
3. TEENUSTE OSUTAMINE	6
Teenuste statistika ja tulemuslikkus	6
Kogemusnõustamine	8
4. TEENUSTE OSUTAMINE ÜKSUSTES	8
Lasnamäe tegevuskeskus	8
Haabersti klubimaja	9
Kogukonnatöö meeskond	11
Tugikodu	12
Rehabilitatsioonimeeskond	14
Teraapiakeskus	16
5. TEENUSTE HINDAMINE	17
Huvigruppide uuringud ja tagasiside	17
6. PERSONALITÖÖ JA KOOLITUSED	18
Personalitöö	18
Koolitused ja traditsioonid	19
7. KOOSTÖÖ PARTNERITE JA HUVIGRUPPIDEGA	20
8. KOMMUNIKATSIOON	21

1. TUTVUSTUS

Tallinna Vaimse Tervise Keskus (TVTK) on Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hallatav asutus, mis pakub vaimse tervise teenused psüühilise erivajadusega tööealistele inimestele ja nende peredele. TVTK missioon on toetada psüühilise erivajadusega inimeste taastumist, pakkudes kvaliteetseid vaimse tervise teenuseid ja jagades teadmisi oma valdkonnast.

2022. aastal olid teenust saanud klientide arvud järgmised:

- igapäevaelu toetamise teenus (IET) 381
- toetatud elamise teenus (TE) 111
- töötamise toetamise teenus (TT) 18
- sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus (SRT) 419
- tööalase rehabilitatsiooni teenus (TR) 144
- tugiteenus (TI) 104
- isikukeskse komponendipõhise erihoolekande teenusmudel (ISTE projekt) 77.

Töölepinguga töötajaid oli keskuses aasta lõpu seisuga kokku 78, esindatud olid järgmised erialad: sotsiaaltöö, psühhiaatria, psühholoogia, tegevus- ja loovteraapia ning õendus. Enamik töötajatest töötas tegevusjuhendajatena.

Teenuseid pakuti järgmistes üksustes:

Igapäevaelu toetamise teenus	<ul style="list-style-type: none">Haabersti klubimajaKogukonnatöö meeskondLasnamäe tegevuskeskusTeraapiakeskusTugikodu (Stroomi ja Iru maja, Pelguranna noortemaja)
Töötamise toetamise teenus	<ul style="list-style-type: none">Lasnamäe tegevuskeskusHaabersti klubimaja
Toetatud elamise teenus	<ul style="list-style-type: none">Tugikodu (Stroomi ja Iru maja, Pelguranna noortemaja)Kogukonnatöö meeskond
Sotsiaalse ja tööalase rehabilitatsiooni teenused	<ul style="list-style-type: none">Rehabilitatsioonimeeskond
Kogemusnõustamine	<ul style="list-style-type: none">Korraldavad kogemusnõustamise koordinaator ja rehabilitatsioonimeeskond
Tugiteenus	<ul style="list-style-type: none">Kogukonnatöö meeskond

2. PEAMISED TEGEVUSED

TVTK tegevused 2022. aastal:

- teenuste osutamine sihtgrupile, sh ISTE projekti elluviimine
- sisendi andmine Tallinna sotsiaalhoolekande infosüsteemi TASHIS arendamiseks
- alustati ettevalmistusi veebipõhise dokumendihaldustarkvara Postipoiss kasutuselevõtuks
- valiti uus töötervishoiuteenuse osutaja
- uuendati Töökorralduse reegleid
- taaskäivitati klienditöö metoodiline juhendamine
- töötajatele võimaldati ja/või korraldati palju koolitusi ning meeskonnaüritusi
- esmakordselt osaleti ülelinnalises (Tallinn) personaliuuringus
- üksustes toimusid tööaja kaardistamised
- toimusid värbamised juhtkonda ja juhtide sh koordinaatori ametikohtadele.

Rahastus- ja finantstulemused

Erihoolekandeteenuste tegevuslubade maht ja muutused

TEENUS	2021	2022
Igapäevaelu toetamise teenus	344	368
Toetatud elamise teenus	112	112
Töötamise toetamise teenus	36	25

Erihoolekandeteenuste tegevuslubade maht majandustegevuse registris tõusis igapäevaelu toetamise teenusel 24 teenuskoha võrra ning töötamise toetamise teenuskohtade arv vähenes 11 võrra. Toetatud elamise teenuskohtade arv jäi samaks võrreldes 2021. aastaga.

Rehabilitatsiooniteenuse osutamine

Rehabilitatsiooniteenus	2021	2022
Teenust saavate inimeste arv (ühekordselt)	576	589
Sh sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse saajate arv	437	419
Sh tööalase rehabilitatsiooni teenuse saajate arv	163	144

Keskuse omatulud

OMATULU (eurodes)	2021	2022	muutus
Tulud sotsiaalialasest tegevusest, sh:	1 652 870	1 703 055	50 185
Psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekandeteenus	872 580	941 540	68 960
Rehabilitatsiooniteenus	651 460	631 320	-20 140
Majutusteenus	106 630	108 410	1 780
Kommunaalteenused	7 560	10 960	3 400
Koolitusteenused	2 500	1 360	-1 140
Tööpraktika juhendamine	440	85	-355
Muu toodete ja teenuste müük	11 700	9 380	-2 320

2022. aastal tasuti Tallinna Linnaeelarvest kulusid 764 395 euro ulatuses (2021.a vastavalt 646 080 eurot).

Keskuse kulud teenuste osutamisele

Keskuse kulud teenuste osutamisele	2021	2022	muutus
TVTK kulud kokku	2 152 020	2 434 830	282 810
sellest töötasu	1 268 610	1 406 120	137 510
Teenused psüühiliste erivajadustega inimestele (Tallinna Vaimse Tervise Keskus), sellest	1 334 170	1 648 200	314 030
töötasu	777 250	884 950	107 700
Rehabilitatsiooniteenused (Tallinna Vaimse Tervise Keskus), sellest	606 180	658 610	52 430
töötasu	372 000	433 100	61 100
Projekt: Isikukeskse EHK teenusmudeli rakendamine, sellest	211 670	128 020	-83 650
töötasu	119 360	88 070	-31 290
Projekt: Noorte kompleksteenuse, sellest	137 720	0	-137 720
töötasu	87 610	0	-87 610

Arendustegevused ja projektid

TVTK andis omapoolse sisendi Tallinna sotsiaalhoolekande infosüsteemi TASHIS arendamisel. Infosüsteemi arendust koordineerib linna digiteenistus koos Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametiga. Uus loodav infosüsteem peaks muutma sotsiaalhoolekandeteenuse saamise mugavamaks teenuse saajatele ning volitatud isikutele tagades kaitstud andmevahetuse. Teisel poolaastal toimusid ka esimesed TASHIS`e koolitused TVTK töötajatele.

TVTK osales jätkuvalt teenuseosutajana ning Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti koostööpartnerina projektis „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli (ISTE) rakendamine kohalikus omavalitsuses“. Projekti eesmärgiks on katsetada psüühilise erivajadusega inimeste abistamisel teenuskomponentidel põhinevat lähenemist ja testida korralduskeemi, kus psüühilise erivajadusega inimeste teenuste korraldaja rollis on kohalik omavalitsus. Projekti rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondist. TVTK osutas 2022. aastal projekti raames erinevaid teenuskomponente 77 Tallinna elanikule kokku 6132 tunni ulatuses.

Alates 2022. aasta juulist pakkus TVTK Ukraina sõjapõgenikele psühholoogilist nõustamisteenust, eesmärgiga toetada sõjapõgenike ja nende perede toimetulekut, leevendada vaimse tervise probleeme ning ennetada raskete psüühikahäirete teket, mis pikas perspektiivis tooks lisakoormuse tervishoiusüsteemile. Nõustamisteenust osutasid kaks psühholoogi haridusega spetsialisti, kes olid eelnevalt aastaid Ukrainas töötanud praktiseerivate psühholoogidena. Teenust osutati sõjapõgenikele nende emakeeles.

3. TEENUSTE OSUTAMINE

Teenuste statistika ja tulemuslikkus

Teenuste statistika

Erihoolekandeteenuseid osutati järgmistes mahtudes: IET 381, TE 111 ning TT 18 kliendile.

IET teenuselt lahkunud klientide eesmärkide täitmine

Teenuse eesmärgid täideti täielikult või osaliselt	
2022	77% klientidest (57 inimest lahkus)
2021	80% klientidest (55 inimest lahkus)

Toetatud elamise teenuselt lahkujatest täitsid teenuse eesmärgid täielikult või osaliselt 71% (lõpetas 17 klienti) ning töötamise toetamise teenuselt lahkujatest 60% (lõpetas 5 klienti). Elukvaliteedi paranemine toimus erihoolekandeteenuse lõppemisel tegevusjuhendajate hinnangul kõige enam sotsiaalsete suhete, vaimse või füüsilise tervise, vaba aja sisustamise ning elamistingimuste valdkonnas. Muutusteta olid kõige enam turvalisuse ja kindlustunde valdkond, rahanduslik olukord ja ühiskonda kaasatuse valdkond.

Erihoolekandeteenuste, tugiteenuse ja ISTE projekti klientide profiil

KLIENDIPROFIILI ANDMED aasta lõpus	2021	2022
Töötas (avatud tööturg, kaitstud tingimustes, tööharjutus)	36%	26%
Töötas avatud tööturul	22%	22%
Õppis	8%	9%
Piiratud teovõimega	2%	9%
Töötab ja õpib samal ajal	2%	2%
Vanaduspensionärid	6%	7%
Puuduva töövõimega	64%	61%
Puuduva töövõimega, töötav	13%	12%
Osalise töövõimega	15%	16%
Töövõime kaotusega 90%-100%	4%	4%
Töövõime kaotusega 80%	10%	7%
Töövõime kaotust ei ole või on määramata	5%	5%
Sügava puudega	4%	4%
Raske puudega	50%	48%
Keskmise puudega	24%	24%
Puudega kokku	76%	75%
	548 klienti	536 klienti

Rehabilitatsiooniteenust osutati riigi poolt rahastatuna kokku 589 inimesele, sh sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust 419 ja tööalase rehabilitatsiooni teenust 144 inimesele. Tugiteenust osutati 104 inimesele. ISTE projekti raames sai teenust 77 inimest.

Eesmärkide täitmine rehabilitatsiooniteenusel

2022	Teenuselt lahkunud klientide arv	Eesmärgid täidetud	Eesmärgid täidetud osaliselt	Eesmärgid täitmata
Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus	156	24 (15%)	100 (64%)	32 (21%)
Töölase rehabilitatsiooni teenus	82	20 (24%)	33 (40%)	29 (36%)

Kogemusnõustamine

2022. aastal töötas TVTK's käsunduslepingu alusel 14 kogemusnõustajat. Läbi viidi 85 individuaalnõustamist, kokku 128 nõustamistundi. Individuaalselt nõustati kokku 29 klienti. Toimus 20 kogemusloo ettekannet, kokku 24 tunni ulatuses. Kokku osutati teenust aasta jooksul 152 nõustamistundi. Viis kogemusloo ettekannet tehti praktika raames töötajatele, teised 15 olid kogemusloo ettekanded gruppidele. Kogemusnõustajate töökoormus oli erinev, alates üksikutest nõustamistest kuni 39 nõustamiskorrani aastas.

4. TEENUSTE OSUTAMINE ÜKSUSTES

Lasnamäe tegevuskeskus

Lasnamäe tegevuskeskus pakub mitmekülgseid tegevusi ja individuaalset nõustamist nii eesti kui vene keeles. Keskus keskendub klientidele jõukohase rakenduse leidmisele ning toeks ollakse ka aktiivsuse hoidmisel ja suurendamisel.

Tegevuskeskuses oli 2022. aastal IET teenusel 62 klienti. Aasta jooksul osales tegevustes 12 inimest TVTK teistest üksustest. IET teenus lõpetati nelja kliendiga ning teenusele tuli neli uut klienti. TT teenust pakuti kolmele kliendile, teenus lõpetati ühe kliendiga, uusi kliente teenusele ei vormistatud. Avatud tööturul töötas kaheksa klienti.

Keskmiselt kasutas iga klient aasta jooksul ühes kuus IET teenust 21 tunni ja TT teenust kuue tunni ulatuses.

Igal tööpäeval toimusid grupitegevused, millest populaarsemad olid kunstistuudio, filmi- ja pagarigrupid ning jalutuskäigud. Endiselt olid klientidele huvipakkuvad reedeseid muuseumide

ja näituste külastused ning keskuses toimuvad ühised sündmused. Uute gruppidega said hea hoo sisse aiandusgrupp ja suhtlusgrupp, millega jätkatakse ka uuel aastal. Alguse ning esimese kogemuse said arvuti- ja digiõppe suund ning loodi ka noortegrupp.

Kliendikoosolekud toimusid iga tööpäeva hommikul. Kord kuus toimuval üldkoosolekul, tehti tagasisaate möödunud kuule ning plaane järgmiseks kuuks. Kliendid olid kaasatud filmi- ja käsitöögrupi läbiviimisesse. Pereliikmed olid oodatud jaanipäeva piknikule, lahtiste uste päevale, kunstistuudio kevad- ja sügisnäituse avamisele ning jõululõunale.

2022. aasta peamine ülesanne oli klientide digioskuste arendamine, aiandusgrupi käivitamine, käsitöögrupi teemade laiendamine ning uute käsitööoskuste õpetamine. Tähelepanu oli suunatud nooremate klientidega tegelemisele, luues individuaalse suhtluse võimalusi ning eraldi grupitegevusi kuni 30-aastastele nooretele. Töötajad viisid läbi venekeelseid vaimse tervise teemalisi loenguid ja töötubasid Lasnamäe Noortekeskuses.

Tegevuskeskuse järgmise aasta suunad on: jätkata klientide digioskuste arendamisega, aiandusgrupi töö laiendamine ja arendamine, käsitöögrupi teemade laiendamine ning uute käsitööoskuste õpetamine. Jätkatakse noorematele klientidele individuaalse suhtluse võimaldamist ning eraldi grupitegevusi kuni 30-aastastele nooretele. Jätkub ka kogukonda panustamine, viies läbi venekeelseid vaimse tervise teemalisi loenguid ja töötubasid. Plaanis on remontida tualettruumid ja trepikoda, vahetada õppeklasside- ning esiku põrandakate.

Haabersti klubimaja

2022 aastal külastas Haabersti klubimaja üle 160 erineva psüühikahäirega inimese. Esimest korda käis klubimajaga tutvumas 58 inimest, kellest 13 tuli liikmeks, 13 inimest jäi kohanejate programmi ja ülejäänud loobusid. Aasta jooksul oli klubimajal 143 liiget, kellest aasta lõpuks oli aktiivseid liikmeid 133. Aktiivsetest liikmetest 19 oli ilma riikliku rahastuseta, IET teenusel oli 92 liiget, TT teenusel 10 ning ISTE teenusel 4 liiget. Aasta jooksul loobus aktiivsest liikmelisusest 12 inimest.

Psüühikahäirest taastumise toetamine põhineb klubimajades tööle orienteeritud päeval ja liikmete ning töötajate vahelisel koostööl. Klubimaja tööd olid jaotunud kolme üksuse vahel: köögiüksus, kontoriüksus ning töö- ja koolitusüksus. Köögiüksuse töödes osales keskmiselt 45 liiget kuus ning kaheksa liiget päevas, kontoriüksuses osales keskmiselt 57 inimest kuus ning

12 päevas ja töö- ja koolitusüksuses osales keskmiselt 52 inimest kuus ja kuus päevas. Iga kuu külastas klubimaja keskmiselt 88 liiget ja iga päev keskmiselt 32 liiget.

Aasta alguses osales kolmeliikmeline meeskond Londonis Mosaic`i klubimajas kaheädalasel baaskoolitusel. Koolitusel koostatud tegevuskava järgi viidi sisse mitmeid muudatusi, et paremini kaasata liikmeid kogu tööpäeva vältel, suurendada nähtavust ning paremini kaasata klubimaja nõukogu liikmeid. Lisaks üksuste töödele, toimus mitmeid meelolukaid üritusi nagu klubimaja suvepäevad Viljandimaal, tänuõhtu klubimaja laiema kogukonna liikmetele vaimse tervise kuu raames, vaimse tervise spordipäev, õppereisid Helsingi, Kotka ja Hamina klubimajadesse Soomes jpm. Iganädalastel neljapäeva-õhtuste ürituste raames olid populaarsed tööklubid, sõnad laulus, tutvumisõhtud uute töötajatega, sünnipäevade tähistamised jm. Kogu klubimajaga osaleti Clubhouse International`i poolt korraldatud Giving Day heategevuskampanias, mille raames koguti klubimaja baaskoolitusele mineku jaoks annetustena ligi 1000 eurot.

Üleminekutöö on klubiliikmete jaoks ajaliselt piiratud ja osalise koormusega töö, mis ei vaja eelnevat töökogemust ning kus klubimaja aitab hoiab suhet tööandjaga ja toetab nii tööandjat kui töötavat liiget. Aasta esimeses kvartalis oli tänu koostööle taaskasutuskauplusega Sõbralt Sõbrale tekkinud kolm ülemineku töökohta ning OÜ Ari Care`iga tekkimas koostöö, mis kahjuks katkes sõja tõttu tekkinud tarneraskuste tõttu.

Oktoobris osales MTÜ Klubimajade arenduskeskus uue Eesti Psüühikahäiretega Inimeste ja Lähedaste Liidu (EPILL) loomisel. Vastloodud liidu juhatusse kuulub ka üks klubimaja liige.

MTÜ Klubimajade arenduskeskuse kaudu kirjutati Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile terviseprojekt "Teadvustatud liikumis- ja toitumisharjumused Haabersti klubimajas", tänu millele oli võimalus soetada spordivahendeid, käia Rocca Al Mare kooli jõusaalis, võimlas ja ujulas ning klubimajas toimusid regulaarselt liigutamise pooltunnid, terviseloengud ja joogatunnid.

Aasta jooksul jäi lapsehoolduspuhkusele üks töötaja ning kaks töötajat lahkus töölt. Tööle tuli neli töötajat. Klubimaja oli praktikabaasiks mitmele tudengile ning pakkus võimalusi vabatahtliku töö tegijatele.

2023 aastal saab klubimaja peamiseks ülesandeks läbida edukalt järjekordne Clubhouse International`i akrediteerimisprotsess. Selleks alustatakse aasta alguses mahuka enesehinnangu protokollid ning statistilise andmebaasi täitmist. Akrediteerimismeeskonna

külastus peaks toimuma septembris. Eesmärk on leida juurde mitu uut ülemineku töökohta, et toetada liikmete tööellu naasmist. Plaanis on muuta sotsiaalmeedia postitusi süsteemsemaks ning kutsuda klubimajja aktiivseid avaliku elu tegelasi, kellega vaimse tervise teemadel rääkida ning seeläbi jõuda rohkemate abivajajateni.

Kogukonnatöö meeskond

Kogukonnatöö meeskonna eesmärk on toetada psüühiliselt haigestunud nii, et inimene tuleb tavapärasel elukeskkonnas võimalikult iseseisvalt toime ja tunneb ennast ühiskonda kaasatuna. Meeskond pakub individuaalset tuge ning toetab vajadusel kogu perekonda. Töötajatel on oluline roll teiste spetsialistide kaasamisel ja klientide lähedaste nõustamisel ning psüühikahäireid puudutavate müütide kummutamisel. Teenust pakutakse nii eesti, vene kui ka inglise keeles. Kogukonnatöö meeskond pakub nelja teenust: IET, TT teenus kliendi oma kodus, TI teenust ja teenuskomponente ISTE projekti raames.

Aastalõpu seisuga töötas meeskonnas 15 tegevusjuhendajat, neist kaks 0,8 koormusega. Aasta jooksul lisandus meeskonda viis uut töötajat.

Meeskonna koordinaatori vastutusallas olevale infotelefonile pöördus teenuse saamise sooviga 90 inimest, neist eestikeelseid pöördumisi oli 60 ja venekeelseid 30. Kolm kõige suuremat pöördujat oli SA PERH Psühhiaatrikliinik, linnaosade sotsiaalhoolekande osakonnad ja TVTK rehabilitatsioonimeeskond. Infotelefonile oli palju pöördumisi sooviga leida psühhiaatrilist- või psühholoogilist abi, samuti soov saada vaimse tervise õe teenust.

Rohkem tehti ka Sotsiaalkindlustusameti (SKA) poolt otsesuunamisi - kliendid tulid teenusele juba SKA poolt hinnatuna. Selle põhjuseks võib olla asjaolu, et inimesed on teadlikumad otse SKA poole pöördumisel.

Aasta jooksul osutati teenuseid järgmiselt:

- IET teenust 98 inimesele
- TE teenust 10 inimesele
- tugiteenust 49 inimesele
- ISTE projekti raames sai teenust 38 inimest.

2022.aastal teenusele tulnud klientide puhul olid suur osakaal noortel. Paljudel klientidel esinesid kaasvalt sõltuvusprobleemid ning jätkuvalt oli osadel klientidel multiprobleemid. Teenust osutati paindlikult, arvestades klientide soovide ja vajadustega ning

kliendikohtumised toimusid keskkonnas, kus kliendid ja töötajad tundsid ennast kõige turvalisemalt.

Hea teenuse kättesaadavuse ja info liikumise tagamiseks toimusid 2022. aastal koostöökohtumised Tallinna linnaosavalitsuste sotsiaalhoolekande osakondade sotsiaaltöötajatega ja SA PERH Psühhiaatriakliiniku 9. osakonna ravimeeskonnaga. Klienditöö kvaliteedi tõstmiseks toimusid igakuised meeskonna supervisioonid ning palju kasutati ka individuaalset supervisiooni. Järgmise aasta fookuses on meeskonna tegevuste tutvustamine ja hea koostöö jätkamine partneritega.

Tugikodu

2022. aastal pakkus tugikodu jätkuvalt teenuseid koos eluruumi kasutamise võimalusega kolmes majas ja kolmes rühmakodus, kokku 90 kliendile. Tugikodu meeskond töötas ühise eesmärgi nimel, pakkudes klientidele igakülgset abi igapäevase eluga toimetulekul, et klient tunneks end turvaliselt ja väärikalt. Toetust pakuti suures osas läbi individuaalse nõustamise ja juhendamise ning samas mahus toimusid ka rühmategevused ja grupitööd. Kliente oli toetamas 11-liikmeline meeskond. Meeskonnaga liitus ka üks uus sotsiaaltöötaja.

2022. aasta suureks väljakutseks oli juurutada uus töökorraldus (2021. aastal alustatud), et pakkuda klientidele veelgi tõhusamat toetust. 2022. aastal käivitati ja täiustati töömeetod, kus kliendil on lisaks sotsiaaltöötajale tugikodus kohapeal võimalus saada tuge erinevate valdkondadega tegelevatelt tegevusjuhendajatelt.

2022. aastal tuli kliente järjepidevalt nõustada ja juhendada küsimustes, kui abi on vaja kutsuda töövälisel ajal. 2021 aastal võeti vastu otsus, millega lõpetati ööpäevaringse valvetelefoni süsteemi kasutamine, mis tegelikkuses ei toetanud kliente iseseisvumisel vajalikul määral. Selline otsus õigustas end igati ja kliendid olid julgemad pöörduma abi saamiseks ka väljapoole tugikodu.

Tugikodus pakutakse teenuseid nii eesti kui vene keeles:

- Pelguranna noortemajas (30 kohta) saavad teenust esmasesse psühhoosi haigestunud, kelle psühhiaatrilise ravi algusest on möödunud kuni seitse aastat ning kellel on diagnoositud raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire

- Stroomi majas (30 kohta) saavad toetust kliendid, kellel on diagnoositud raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire ja kes vajavad juhendamist ja toetamist keskmiselt kaks kuni kolm korda nädalas
- Iru majas (18 kohta) saavad toetust kliendid, kellel on diagnoositud raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire ja kes vajavad juhendamist ja toetamist suuremal määral ehk igal tööpäeval
- rühmakodudes (12 kohta) elavad kliendid, kes saavad üldjuhul iseseisvalt hakkama, kuid vajavad julgustamist ja toetust keskmiselt 1-2 korda nädalas.

Tugikodus sai 2022. aastal TE teenust üle 90 inimese ja IET teenust üle 45 inimese. Aasta jooksul lahkus TE teenuselt 14 inimest, neist kuus suundus omaette elamispinnale ja tagasi oma koju läks kuus klienti. Suurema toetusvajadusega teenustele suunati kaks klienti. Individuaaltöö käigus aidati kliente eelarve koostamisel, asjaajamistel ametiasutustes, töö- ja õppimisvõimaluste leidmisel. Nõustati suhtlemisprobleemide korral, aidati teha kokkuleppeid ja tuletati neid meelde, juhendati eluruumide korrashoiul ja toidu valmistamisel, tehti koostööd klientide tugivõrgustikuga, toetati ravimite tarvitamise harjumuste väljakujunemisel jne. Lisaks individuaalsele nõustamisele pakuti toetust ka grupitöö meetodil:

- igal tööpäeval toimusid Iru majas ja Stroomi majas hommikune ringkäik, et jagada infot, uurida klientide tervislikku seisundit jne
- Noortemaja kliendid kogunesid hommikuringi ühisesse rühmaruumi, et jagad infot, tuletada meelde päevaplaane
- kord nädalas toimusid igas majas majaelanike koosolekud, kus anti infot toimuvate sündmuste kohta, õigusaktide muudatuste kohta, tehti ühiseid otsuseid tugikodu elukorralduslikes küsimustes ning arutati läbi uue nädala plaanid ja tehti kokkuvõtteid möödunud nädalast
- Iru majas ja Stroomi majas toimusid kord nädalas ühisköögi ja söögitoa koristamine, kus juhendamisel õpiti majapidamistööid ning kinnistati koristamisharjumusi
- vähemalt üks kord nädalas jagati toiduabi ja juhendati toidu valmistamisel
- kord nädalas toimusid ühisüritused väljaspool tugikodu - ühiskülastused kinno, teatrisse või muuseumisse/näitusele, et julgustada kliente tugikodust välja minema
- kolm korda nädalas toimusid tervisliku liikumise grupid (jalutamine värskes õhus)
- kolm korda nädalas toimusid Tai poksi ja ringtreeningud

- käivitati uued grupid - aiandusgrupp, tööhuviliste grupp ja tervislikud eluviisid.

Uuel aastal jätkatakse eeltoodud tegevustega ning plaanis on mitmekesistada erinevaid grupitegevusi nii, et need oleksid ajakohased, vastaksid vajadustele ning kliendid ise saaksid rühmade loomisel aktiivselt kaasa rääkida. 2023 aastal tuleb lapsehoolduspuhkuselt tagasi tegevusjuhendaja, kes oma tegevusterapeudi tausta toel on arendamas uut lähenemist tugikodus.

Rehabilitatsioonimeeskond

2022. aasta lõpuks oli rehabilitatsiooniteenusel 328 SKA poolt suunatud klienti, neist 61 olid esmasesse psühhooosi haigestunud isikud. Eesti Töötukassa (TK) poolt oli suunamise saanud 93 klienti ning ISTE projekti raames sai teenuskomponente 22 klienti. Meeskonda lisandus üheksa uut spetsialisti: üks tegevusterapeut, kolm sotsiaaltöötajat, neli psühholoogi ning muusikaterapeut. Töösuhte lõpetas neli psühholoogi, kaks tegevusterapeuti ja üksuse juht - kokku seitse spetsialisti.

Aasta lõpu seisuga töötas meeskonnas 27 põhilepinguga töötajat (neist neli viibis lapsehoolduspuhkusel). Meeskonnas oli põhilepinguga tööl üksusejuht, kaks koordinaatorit (eraldi SKA ja TK koordinaator), psühhiaater, vaimse tervise õde, seitse sotsiaaltöötajat, seitse psühholoogi, viis tegevusterapeuti ja kolm loovterapeuti. Teenust pakuti nii eesti, vene kui ka inglise keeles.

Kokku osutati erinevaid teenuseid: sotsiaalse rehabilitatsiooni (SRT) teenus puuduva töövõimega psüühikahäirega inimestele; tööalase rehabilitatsiooni (TR) teenus osalise töövõimega psüühikahäirega inimestele; esmasesse psühhooosi haigestunud isikud; teenuskomponente ISTE projektis olevatele klientidele ning väikses mahus tasulisi teenuseid (16 klienti).

2022. aastal oli tähelepanu pidevalt kasvava meeskonna töö sujuval korraldusel, hoides fookust tööprotsesside arutelul, kuhu olid kaasatud kõik meeskonna spetsialistid. Aasta teises pooles tegeleti aktiivselt värbamisega ning meeskonna ühtsuse ja turvatunde loomisega. Oluline oli töötajaid toetava töökeskkonna hoidmine (paindlik tööaeg, tänapäevased töötingimused, kovisioonid, supervisioonid ja koolitused) ning strateegiliste eesmärkide seadmine. Järjepidevalt toimus töö teenuste kvaliteedi tõstmise osas, tagamaks vastavus SKA kvaliteedijuhisega.

2022 aasta jooksul osutas meeskond kahel korral tellimuskoolitusi Eesti Töötukassale. Aasta teises pooles osales rehabilitatsioonimeeskond SKA pilootprojektis, mille eesmärgiks oli testida SRT vahehindangu ja kokkuvõtivate hinnangute vormide täitmist. Selles osalemine andis võimaluse kaasa rääkida ja teha muudatus ettepanekuid ja/või anda sisend võimalikeks muudatusteks. Perioodil kevad kuni suvi läbis kogu meeskond „Rahvusvahelise funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsiooni“ (RFK) alase koolituse. Aasta jooksul viidi läbi erinevaid gruppe ja programme:

- aiandusteraapia grupp
- mälugrupp
- matkagrupp
- suhtlemisuskuste arendamise programm autismispektri häirega klientidele
- loovteraapiate grupid
- enesearmastuse grupp
- elavad emotsioonid
- liikumisgrupp
- muusikateraapia grupp "Mina - kontakt ja enesejuhtimine"
- esmasesse psühhoosi haigestunute toetusgrupp peredele
- meeste käeliste tegevuste grupp
- programm sõltuvusest vabanemiseks „12 sammu“
- toiduvalmistamise grupp
- kultuurigrupp.

Lisaks toimus suvel tsirkuselaager ning suvekooli loengute sari teemadel: „Vaimse tervise tööriistakast - kuidas iseennast toetada“; „Mindfulness - hetkes viibimise saladus“; „Jooga - teoreetiline taustainfo ning praktilised harjutused“; „Konfliktide edukas lahendamine“.

Sügisel võttis meeskond osa vaimse tervise nädalast, mille raames toimus loeng teemal „Kriisimudel“ ning muusikateraapia töötuba "Mina- kontakt helide kaudu".

2023. aasta eesmärgid on:

- anda klientidele rohkem vastutust oma elus toimuva eest, kliendi kaasamine vahe- ja lõpphindamistesse. Kliendi senisest tõhusam informeerimine vastutusest osalemisel rehabilitatsiooniprotsessis

- korraldada regulaarseid kohtumisi rahastajatega (SKA, TK) ning koostööpartneritega (SA PERH Psühhiaatrikliniku osakonnad, Tallinna linnaosavalitsuste sotsiaalhoolekande osakonnad jm)
- optimeerida töökoormust ja -korraldust, et vältida töötajate läbipõlemist. Hoida toetavat töökeskkonda, sh paindlikku tööaega ning tagada tänapäevased töötingimused
- selgitada välja spetsialistide töökoormus ja vajadus uute spetsialistide värbamiseks
- luua uusi lähenemisviise, toetamaks erinevate häiretega inimesi (nt traumakogemusega kliendid, piirialast tüüpi isiksusehäirega kliendid jt)
- tagada SKA ja TK klientidele järjepidev ja kvaliteetne teenus, mis on vastavuses sotsiaalala eetika ja kehtestatud nõuetega
- korraldada sujuv üleminek RFK kasutusele võtmisel, esialgu TK klientide osas ning vajaliku toetuse tagamine meeskonnale
- korraldada sujuv üleminek infosüsteemile TASHIS.

Teraapiakeskus

Teraapiakeskuses sai aasta jooksul teenust keskmiselt 70 klienti kuus, sh kuus ISTE projekti klienti. Teraapiakeskuses oli 2022 aastal IET teenusel keskmiselt 50 klienti kuus. Teenusele tuli 11 klienti, neist üheksa IET teenusele ja kaks ISTE projekti. Teenuselt lahkus viis klienti, esmaselt pöördujaid oli 44. Aasta jooksul viidi läbi enesearengule ja toimetulekuoskuste parandamisele suunatud teraapiagruppe:

- uuskasutuse grupp
- stressijuhtimine
- draamagrupp
- mõtlemine ja loovus
- tervislikud eluviisid
- kunstiklubi
- gobeläänikudumise grupp
- muusikaklubi
- noorte tugigrupid eesti ja vene keeles
- erinevad vaba-aja ja teemagrupid.

Populaarsemad olid noorte tugigrupid, gobeläänikudumise grupp, muusikaklubi, uuskasutusgrupp, kunstigrupp, mõtlemise ja loovuse grupp, draamaterapia ning toidu valmistamine. Teemagrupidest kõnetas kliente enim tööampsud, säästmine ning raha planeerimine. Õhtusel ajal toimusid regulaarselt noorte tugigrupid nii eesti kui vene keeles, et osaleda saaksid kliendid, kes on hõivatud töö ja/või kooliga. Suuremateks sündmusteks olid suvine ekskursioon Aegna saarele ning jõulupidu detsembris. Veel käidi Vene teatris ekskursioonil, külastati erinevaid näituseid ja muuseume, võeti ette pikemaid matkasid rabades ja matkaradadel. Kliendikoosolekud toimusid regulaarselt, kokku kaheksa korda aastas.

Vaimse tervise nädala jooksul kutsus teraapiakeskus huvilisi osalema avatud grupis ning sai kuulata kahe kogemusnõustaja kogemuslugu.

Teraapiakeskuse tugevuseks on üksuse kompaktsus ja paindlikkus ning võimekus pakkuda klientidele toetust nii grupitegevuste kui ka individuaaltööna. Teenust pakutakse nii eesti kui vene keeles, vajadusel ka inglise keeles. Aasta jooksul toimusid meeskonna tööd toetavad üritused ning supervisioonid.

Järgmise aasta fookus on tervislike eluviiside juurutamine läbi grupitöö, sh tantsulise liikumisgrupi loomine ning koostöö teiste meeskondadega nii asutuse sees kui ka väljaspool.

5. TEENUSTE HINDAMINE

Huvigruppide uuringud ja tagasiside

Klientidelt koguti tagasisidet ja ettepanekuid nii regulaarselt toimuvatel üksuste kliendikoosolekutel kui ka individuaalsete tegevusplaanide täitmise kohta. Teenuselt lahkunud klientidest andis kirjalikku tagasisidet 62 inimest (sh kolm eestkostjat). Neist 95% olid väga rahul ja 5% ei olnud rahul. Väitega, et töötajad suhtusid neisse sõbralikult ja lugupidavalt, oli täiesti nõus 92% vastajatest (2020 93%; 2021 94%). 90% vastajatest oli täiesti nõus, et nad said töötajatelt piisavalt infot valikuvõimalustest, et teha oma elu puudutavaid õigeid otsuseid (näitab jõustatust). Viimased kolm aastat on rahulolu jõustamise osas olnud järgmine - vastavalt 83% ja 88% ja 90%. Vastajatest 95% oli täiesti nõus väitega, et sai teda puudutavates otsustes kaasa rääkida (2020 - 94%; 2021 - 89%). 62-st tagasisidelehe täitnud

kliendist 60 arvas, et teenus aitas kaasa tema elukvaliteedi paranemisele (97%), 1 inimene arvas, et ei aidanud ning 1 ei osanud öelda.

Elukvaliteedi paranemine kliendi hinnangul (vastanud inimeste arv)

	JAH	EI	EI OSKA ÖELDA
2022	60	1	1
2021	100	6	6
2020	61	6	1

Teenuselt lahkunud klientide rahulolu (% tagasiside lehe täitnud klientide arvust)

				EI VASTANUD
2022	95	0	5	0
2021	90	8	2	0
2020	85	12	3	0

Aasta jooksul lahendati neli kliendikaebust. Kliendid avaldasid TVTK töötajatele kirjalikult tänu 6 korral. Toimus 4 kliendiesinduse koosolekut. Sügisel korraldati kliendiesinduse laiendatud koosoleku, kus kliendid tegid põhjaliku TVTK teenuste SWOT analüüsi. Antud analüüsi tulemusi kasutatakse edasises arendustöös.

2022. aastal toimus asutuseüleseid koostöökohtumisi varasemaga võrreldes pisut vähem. Toimunud kohtumiste (vt pt Koostöö partnerite ja huvigruppidega) tagasisidena võib öelda, et koostööpartnerid on TVTK tegevusega rahul.

6. PERSONALITÖÖ JA KOOLITUSED

Personalitöö

2022. aasta lõpu seisuga oli TVTK-s töötajaid kokku 78, sh osalise tööajaga töötajaid 21. Käsunduslepinguid oli kokku 59, sh kliendid, kellelt telliti erinevaid töid. Aasta jooksul lahkus töölt 16 inimest ja tööle tuli 23 inimest (tööjõu voolavus 21,9%). Asutuse juhtkonnast vahetusid teenuste juht ja rehabilitatsioonimeeskonna juht, tööle asus finantsjuht.

Jätakuvalt pakuti töötajatele võimalust osaleda nii individuaal- kui grupisupervisioonides, mida ka väga aktiivselt kasutati. Keeruliste ja raskete kliendijuhtumite korral said spetsialistid abi nii kovichoonist kui metoodilisest juhendamisest.

Aastaringelt toimusid arenguestlused töötajatega, samuti rakendati üks-ühele tööjuhendamisi.

TVTK oli jätkuvalt praktikabaasiks ning praktikale soovijate päringuid laekus 17. Valdavalt soovisid praktikale sotsiaaltöö- ja tegevusteraapia eriala üliõpilased, samuti tegevusjuhendaja koolitusel osalejad ning praktika võimalust pakuti ka viiele kogemusnõustaja koolitusel osalejale. Välisriigist (Soome) oli üks tegevusteraapia eriala praktikant.

Koostöö jätkus ka Kaitseressursside Ametiga ning Lasnamäe tegevuskeskuses oli suureks abiks asendusteenistuja, kes osales aktiivselt üksuse igapäevategevustes.

Kevadel toimus uuring töötajate pühendumuse ja rahulolu kohta KANTAR EMORI poolt Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti hallatavate asutuste töötajatele. Küsitlus viidi läbi ajal, mil juhtkond oli hiljuti vahetunud ja vastajatele jäi pisut ebaselgeks, millise perioodi kohta peaks hinnangu andma. Olulisemana võiks välja tuua järgmist:

- vastajaid oli 692 (kutse sai 1118) - kõik hallatavad asutused.
- TVTKs oli vastajaid 82%
- TVTKs oli rahulolu keskmisest madalam, samuti juhtimisotsuste ja muudatuste kommunikatsiooni osas. Suhteliselt kõrge oli rahulolematuse tase töötasudega.
- TVTK töötajate pühendumus oli 76 (max 100), sh juhtidel 66 ja mittejuhtidel 77
- asutuse juhtimist hinnati 3,8 (max 5)
- muudatuste juhtimist hinnati 3,6 (max 5)
- eesmärgid ja tagasiside hinnati 4,3 (max 5)
- tasu, tunnustus, kindlustunne hinnati 3,7 (max 5)
- tööstress ja selle maandamine hinnati 3,5 (max 5)
- TVTK töötajad viitasid kommentaarides juhtkonna vahetumisega kaasnenud ebaselgusele ja ootusele juhtimise paranemiseks
- tasustamissüsteemi oleks vaja selgemaks muuta ja/või selgemalt kommunikeerida eeskätt Laste Turvakeskuses ja TVTKs.

Koolitused ja traditsioonid

Kõige enam osalesid töötajad vaimset tervist toetavatel koolitustel- kokku 11-l koolitusel või konverentsil. Psüühikahäirete spetsiifikat käsitlevaid koolitusi oli kokku kaheksa. Metoodikaid käsitlevaid koolitusi kokku viis: CARE metoodika, lahenduskeskne lühiteraapia, RFK hindamine,

töötamise toetamine ja klubimajade baaskoolitus. Lisandusid koolitused trauma ja suitsiidiennetuse teemal, esmaabi, toiduhügieeni, Teams keskkonna, töökeskkonna ja tööohutuse koolitused ning isiksusetüüpide koolitus. Neid koolitusi, kus osales 1-2 inimest, oli alla kümne. Aasta jooksul osaleti kokku 39-l koolitusel/konverentsil. Kevadel tähistati asutuse 22.sünnipäeva koos klientidega. Asutuse arenduspäevad toimusid kahel päeval maikuus. Augustis toimus kahepäevane meeskonnakoolitus ning aasta lõpus toimus töötajaid tunnustav pidulik koosviibimine.

Aastate jooksul on välja kujunenud asutuse traditsioonilised tegevused ja üritused, millega ka 2022.aastal jätkati. Nendeks olid:

- asutuse arenduspäevad
- osalemine „Peasjad“ korraldatud vaimse tervise Vitamiinikuuril
- asutuse sünnipäeva tähistamine
- jalgpallimatš "TVTK Karikas“
- suvised väljasõidud klientidega
- tsirkuselaager klientidele
- asutuse suvine meeskonnakoolitus
- vaimse tervise nädalal lahtiste uste päevad
- jõulude tähistamine koos klientidega
- asutuse jõulupidu/tunnustamisüritus.

7. KOOSTÖÖ PARTNERITE JA HUVIGRUPPIDEGA

Jätkuvalt toimusid kohtumised koostööpartneritega nii silmast silma kui veebi teel. Asutuse suurima partneri SA PERH Psühhiaatriakliinikuga toimusid regulaarsed kohtumised ja arutelud, seda nii kliiniku osakondade arstide, õdede kui psühholoogidega.

Aasta esimeses pooles jätkus koostöö AS Hoolekandeteenused Merimetsa üksusega, kus osutati rehabilitatsiooniteenust. Koostööd tehti tihedalt Sotsiaalkindlustusameti ja Eesti Töötukassa juhtumikorraldajatega. Korduvad kohtumised toimusid Sotsiaal- ja Tervishoiuameti juurde loodud Eeskoste sektoriga. Aasta jooksul toimusid üksuste tasandil erinevad kohtumised linnaosade sotsiaalhoolekande osakondade töötajatega. Oktoobris toimus TVTK`s kohtumine Mustamäe Linnaosa Valitsuse Sotsiaalhoolekande osakonnaga.

Asutuse juhtkonna liikmed osalesid erinevates komisjonides ning tööühmades: Tallinna Linnavalitsuse invakomisjon; Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit; ISTE teenusmudeli rakendamise töögrupp; Töörühm „Joobes isikud ja rahu häirimine“.

Sisend anti ka SKA poolt tellitud ja PRAXIS`e poolt koostatud rehabilitatsioonijuhisele: skisofreenia, skisotüüpsete ja luululiste häiretega täiskasvanud rehabilitatsiooniteenuse saajale. Kohtumisel osalesid juhise koostajad, SKA ja TVTK esindajad, tervishoiuasutuste esindajad jt.

TVTK liitus ERASMUS + projektiga „Võimalused koostööks Soome ja Eesti vaimse tervise teenuseosutajate vahel“ 2023-2025, koos AS Hoolekandeteenused ja Kakspy Palvelut Oy, Niemikotisäätiö projektis. 2022 toimusid tutvumiskoosolekud projektpartnerite vahel ja huvipakkuvate koostööteemade läbiarutamine.

Viis TVTK töötajat käis Sotsiaal- ja Tervishoiuameti üleskutsel vabatahtlikult abistamas Ukraina sõjapõganikke.

8. KOMMUNIKATSIOON

Jaauaris käis Tallinna podcast`is rääkimas vaimse tervise hoidmisest klubimaja juht. Seoses rahvusvahelise vaimse tervise kuu tähistamisega oktoobris, andsid asutuse direktor ja rehabilitatsioonimeeskonna juht videointervjuu Tallinna Uudistele, milles käsitleti vaimse tervise abi kättesaadavuse temaatikat.

Terviseedenduse konverentsil „Teadus eetilise ennetuse ja vaimse tervise teenistuses“ keskenduti vaimsele tervisele. TVTK direktor võttis osa paneeldiskussiooni arutelust teemal „Vaimse tervise jätkusuutlik edendamine kogukonnas“.

Asutuse kodulehte <http://www.vaimnetervis.ee/> täiendati jooksvalt. Kodulehe uudiste rubriigis kajastati olulisemaid keskusega seotud jooksvaid tegevusi.

Loodi ka uus kodulehe vorm Tallinna kodulehele <https://www.tallinn.ee/et/vaimnetervis>, mis visuaalselt erineb TVTK kodulehe omast kuid sisu on identne.

Jätkus tegevus sotsiaalmeedias. Facebookis oli aasta lõpu seisuga 1792 jälgijat. Ka Lasnamäe tegevuskeskus ning Haabersti klubimaja jätkasid tegutsemist sotsiaalmeedias.